

GEMEENTE
Gulpen-Witterm

Nota lokale heffingen

G.18.01408

Gemeente Gulpen-Witterm

Nota lokale heffingen 2018 - 2021

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de raad van de gemeente Gulpen-Witterm op 31 mei 2018

De wnd. griffier,

A.F.M. Askamp

de voorzitter,

Ing. N.H.C Ramaekers-Rutjens

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling	3
1.3 Leeswijzer.....	3
2. Introductie lokale heffingen	4
2.1 Belastingen	4
2.2 Rechten	4
3. Belastingen.....	6
3.1 Ontwikkelingen	6
3.2 Onroerendezaakbelastingen (220 GW).....	7
3.3 Baatbelastingen (222 GW)	8
3.4 Forensenbelasting (223 GW)	9
3.5 Toeristenbelasting (224 GW)	10
3.6 Parkeerbelasting (225 GW)	11
3.7 Hondenbelasting (226 GW)	11
3.8 Rioolheffing (228a GW).....	12
4. Rechten	13
4.1 Reinigingsheffingen (229 GW, 15:33 Wmb).....	13
4.2 Lijkbezorgingrechten (229 GW)	14
4.3 Marktgeldten (229 GW)	14
4.4 Leges (229 GW).....	15
5. Invordering	16
5.1 Kostendekkendheid	16
5.2 Kwijtschelding en oninbaarheid.....	16
6. Conclusie en advies	18

1. Inleiding

De raad heeft in 2013 de Nota Lokale Heffingen 2014-2017 vastgesteld, dit document is een actualisatie van die nota.

1.1 Aanleiding

De Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geven de raad de opdracht het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en de grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven vast te stellen. In het kader daarvan biedt het college de raad de nota lokale heffingen aan. Deze nota bevat onder andere:

- de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen;
- de kostendekkendheid van de rechten;
- beleid over kwijtschelding en oninbaar verklaren van belastingschulden.

De nota lokale heffingen is richtinggevend van karakter en meerjarig; in beginsel heeft de nota lokale heffingen een werkingsduur van vier jaar.

1.2 Doelstelling

In de raadsvergadering van 27 juni 2013 heeft de gemeenteraad de Nota Lokale Heffingen 2014-2017 vastgesteld. Onderliggend document is een actualisatie van die nota. Het in deze Nota Lokale Heffingen 2018-2021 geformuleerde beleid geldt met ingang van 1 januari 2018. De nota geeft een overzicht en de stand van zaken van het totaal aan gemeentelijke heffingen binnen de gemeente Gulpen-Wittem en formaliseert de gemeentelijke beleidslijn voor de komende vier jaar. Jaarlijks zal in de begroting en de jaarrekening over de uitvoering van het beleid worden gerapporteerd in de paragraaf lokale heffingen.

1.3 Leeswijzer

Na een introductie van de lokale heffingen in hoofdstuk 2, worden de verschillende soorten heffingen (belastingen hoofdstuk 3 en rechten hoofdstuk 4) uiteengezet. Achter elke heffing staat het artikel, de wettelijke basis van de gemeentewet.

Per heffing wordt ingegaan op: de omschrijving van de heffing; het tariefbeleid, relevante ontwikkelingen en de voorgestelde beleidsuitgangspunten.

In het hoofdstuk 5 Invordering besteden we aandacht aan de onderwerpen, kostendekkendheid, kwijtschelding en oninbaarheid. In hoofdstuk 6 Conclusie en Advies treft u een samenvatting van de voorgestelde beleidspunten aan.

2. Introductie lokale heffingen

In dit hoofdstuk volgt een beknopte introductie van lokale heffingen, de gemeentelijke belastingen, en worden de verschillende soorten heffingen: belastingen (Gemeentewet artikel 220 tot en met 228a) en rechten (Gemeentewet artikel 229 tot en met 229c) en de regels globaal uiteengezet.

2.1 Belastingen

De gemeentelijke belasting kent drie karakteristieken:

- *Belastingheffing is bij uitstek een gelegenheid van de gemeenteraad.*
De Gemeentewet laat er geen twijfel over bestaan: de raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van gemeentelijke belastingen. Personen kunnen niet worden belast zonder een besluit daartoe van het door de ingezetenen gekozen orgaan. Deze bevoegdheid kan ook niet worden gedelegeerd.
- *De wet bepaalt welke belastingen geheven mogen worden.*
De Grondwet schrijft voor dat de wet bepaalt welke belastingen door de gemeente kunnen worden geheven. Gemeenten kunnen niet zelf een nieuwe belasting verzinnen. Ook al is de gemeentelijke belasting doortrokken van het profijtbeginsel (terwijl de nationale belastingheffing vooral herverdelingseffecten kent) heeft dit nooit geleid tot steun voor de gedachte dat het wakend oog van Den Haag gemist zou kunnen worden.
- *De wetgever conditioneert in belangrijke mate de vorm waarin deze besluiten tot stand komen.*
De Gemeentewet stelt niet alleen de verordening verplicht voor fiscale besluiten, maar bepaalt ook wat de verordeningen ten minste moeten bevatten, zoals: de belastingplichtige, het belastbare feit en de heffingsmaatstaf. Aan de hand van deze essentialia moet de burger kunnen bepalen of hij belasting moet betalen en welke omvang de belastingschuld heeft.

De gemeentelijke belastingen zijn globaal in twee typen te onderscheiden. In de eerste plaats de echte belastingen, zoals: de onroerende zaakbelastingen; de toeristenbelasting; de hondenbelasting en de parkeerbelastingen. Tegenover de gemeentelijke belastingen staan, met uitzondering van de baatbelasting, geen rechtstreeks aanwijsbare gemeentelijke diensten. De opbrengsten fungeren als algemeen dekkingsmiddel dat de raad naar eigen inzicht kan besteden.

2.2 Rechten

Daarnaast zijn er heffingen die neerkomen op verhaal van bepaalde kosten die de gemeente voor een specifieke dienstverlening heeft gemaakt: rechten, ook wel retributies genaamd en zogenaamde bestemmingsheffingen.

Rechten kunnen worden geheven op basis van de Gemeentewet of een bijzondere wet (Wet milieubeheer) en worden onderscheiden in drie typen:

- *Gebruiksrechten*; hierbij gaat het om het gebruik van gemeentebezittingen of inrichtingen (bijvoorbeeld marktgelden);

- *Genotsrechten*; deze kunnen worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten (bijvoorbeeld het heffen van leges voor een vergunning-verlening);
- *Vermakelijkheidsrechten*; kunnen worden geheven van degene die gemakkelikheden aanbiedt, indien daarbij gebruik wordt gemaakt van door of met medewerking van het gemeentebestuur tot stand gebrachte of in stand gehouden voorzieningen of waarbij een bijzondere voorziening in de vorm van toezicht of anderszins van de zijde van het gemeentebestuur getroffen wordt. (voorbeelden van gemakkelikheden zijn de Keukenhof, de Efteling, de TT-races en voetbalwedstrijden in de grote steden.)

Uit de Gemeentewet blijkt dat de tarieven van rechten zodanig worden vastgesteld dat de baten niet uitgaan boven de lasten. Het gaat hier om de geraamde opbrengsten en de geraamde kosten. Dit betekent dat voor het beoordelen van de kostendekkendheid dient te worden uit gegaan van gegevens uit de begroting en niet uit de jaarrekening.

Hoewel de gemakkelikhedsrechten ter bestrijding dienen van gemeentelijke lasten mogen de geraamde baten wel hoger zijn dan de geraamde lasten. De gemeente kan volstaan met het aantonen dat ze kosten heeft voor een voorziening waarvan bij de gemakkelikheden gebruik wordt gemaakt.

3. Belastingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op enkele relevante ontwikkelingen en laten we vervolgens de gemeentelijke belastingen de revue passeren. In Gulpen-Wittem zijn de volgende belastingen ingevoerd: onroerendezaakbelasting, baatbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting, hondenbelasting en rioolheffingen.

3.1 Ontwikkelingen

In de werkingsperiode van de nota lokale heffingen 2014-2017 heeft de gemeenteraad enkele voorstellen vastgesteld die van invloed zijn op de heffing van enkele belastingen op het vlak van tariefstelling, uitvoering en continuering (afschaffing).

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

De gemeente Gulpen-Wittem heeft de uitvoering vanaf 1 januari 2015 van enkele gemeentelijke belastingen belegd bij de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). Het betreft de uitvoering van de volgende belastingen: de onroerendezaakbelasting, de baatbelasting; de forensenbelasting, de toeristenbelasting, de hondenbelasting, de rioolheffing en de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrechten).

Reinigingsdiensten Rd4 / Diftar

Voor het ophalen van het huishoudelijk afval is de uitvoering belegd bij de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4. Sinds 1 januari 2018 is een nieuwe verordening vastgesteld en Diftar ingevoerd. Diftar staat voor gedifferentieerde tarieven waarbij per huishouden geregistreerd wordt hoeveel afval aangeboden wordt. Hoe meer restafval een burger aanbiedt hoe hoger de afvalstoffenheffing zal zijn. Omgekeerd levert betere afvalscheiding en het aanbieden van minder afval een lagere variabele afvalstoffenheffing op. Het vastrecht blijft echter hetzelfde.

Afschaffing parkeerbelasting / invoering parkeerschijfzone

De heffing van de parkeerbelasting wordt per 1 mei 2018 binnen de gemeente Gulpen-Wittem afgeschaft. Gelijktijdig wordt in de kern van Gulpen een parkeerschijfzone ingevoerd. De gemeenteraad heeft het voorstel hierover vastgesteld in de raadsvergadering van 21 december 2017. Toezicht en handhaving op de parkeerbelasting geschiedt door de gemeente Gulpen-Wittem. Voor de invordering van parkeernaheffingen is een overeenkomst gesloten tussen de gemeente Gulpen-Wittem en Cannock Chase Public. De expiratiedatum van de overeenkomst is 1 mei 2018.

Baatbelasting

De baatbelasting voor de aanleg van het gasnet Kampsweg in Pesaken is per 1 januari 2017 vervallen.

3.2 Onroerendezaakbelastingen (220 GW)

Op grond van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerendezaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een zogenaamde algemene belasting: er is geen relatie tussen de belastingheffing en een bepaalde taak of verleende dienst van de gemeente. De opbrengsten van de OZB komen ten goede aan de algemene middelen.

Over onroerende zaken heft de gemeente OZB, te onderscheiden in gebruikersbelasting en eigenarenbelasting. Gebruikersbelasting betalen alleen degenen die onroerende zaken gebruiken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. Eigenarenbelasting legt de gemeente op aan degenen die eigenaar zijn van onroerende zaken.

De OZB wordt berekend over de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Deze waarde wordt vastgesteld conform de regels van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De hoogte van de OZB wordt berekend door de vastgestelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met een percentage. De percentages worden door de gemeenteraad elk jaar opnieuw vastgesteld.

Voor het berekenen van de belasting in enig jaar geldt de WOZ-waarde per 1 januari van het voorgaande jaar. Zo is de WOZ-waarde per 1 januari 2017 bepalend voor de opbrengst van de OZB over 2018.

In beginsel is de omvang van de opbrengst uit de OZB niet gelimiteerd. Het Rijk monitort wel het landelijk volume van de OZB. In het bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de gemeenten spreken partijen een percentage af waarmee het landelijk volume maximaal mag stijgen, de zogeheten macronorm. De macronorm stelt een bovengrens aan de totale stijging van de OZB-opbrengst. Concreet houdt de macronorm in dat de opbrengst van de OZB van alle gemeenten samen niet meer mag stijgen dan de reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product plus de prijsontwikkeling.

Informatie inzake over- of overschrijdingen van de macronorm en maximale stijgingen blijkt uit de jaarlijkse publicatie Atlas van de Lokale Lasten van COELO, het centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheid in Groningen.

Er wordt dus gestuurd op een gelimiteerde stijging in de opbrengst en niet in de stijging van de tarieven. Om dit te bereiken corrigeren gemeenten bij de bepaling van de tarieven voor de waardeverandering of daling van de WOZ-waarde. Wanneer de waarden van de woningen met 2% stijgen, zal de gemeente de tarieven met 3% verhogen om een stijging van de opbrengst met 5% te bewerkstelligen. Maar nu dalen de waarden van de woningen. Wanneer de waarden van de woningen dalen met 2% moet de gemeente de tarieven met 7% laten stijgen om de opbrengst met 5% te laten groeien. Ook de gemeente Gulpen-Wittem corrigeert bij de tariefvaststelling voor de waardefluctuatie.

Bij de bepaling van de algemene uitkering, die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds, wordt de gemeente gekort met het bedrag dat zij geacht wordt tenminste aan OZB van de burgers te heffen. Het tarief, dat daarvoor wordt gebruikt, is het drempeltarief.

Jaarlijks worden de tarieven zo bijgesteld dat de opbrengst van de OZB ten minste toeneemt met de toename van de korting op de algemene uitkering.

In de Gemeentewet worden een aantal objecten buiten aanmerking gelaten van de heffingsmaatstaf van OZB. Het gaat dan hoofdzakelijk om landbouwgronden, kerken, natuurterreinen, water- en spoorwegen en riool- en afvalwaterzuiveringsinstallaties.

Ook de gemeente kan objecten uitzonderen van de heffing. Nu heeft de gemeente uitgezonderd: de gebouwen die voor de publieke dienst zijn bestemd, straatmeubilair, plantsoenen, parken, waterpartijen en begraafplaatsen. We stellen u voor dit beleid te continueren.

Beleidsuitgangspunten:

1. De ontwikkeling van de WOZ-waarde mag niet leiden tot mutatie in de opbrengst, daarom wordt het tarief hiervoor gecorrigeerd. Dit geldt gemeente breed en niet voor individuele objecten.
2. Jaarlijks worden de tarieven zo bijgesteld dat de opbrengst van de OZB ten minste toeneemt met de toename van de korting op de algemene uitkering.
3. Buiten de uitzonderingen die de wet al maakt, wordt geen belasting geheven ter zake van gebouwen die voor de publieke dienst zijn bestemd, straatmeubilair, plantsoenen, parken, waterpartijen en begraafplaatsen.

De hierboven voorgestelde beleidsuitgangspunten zijn identiek aan de nu al geldende uitgangspunten op grond van de Nota lokale heffingen 2014-2017 en de Verordening onroerendezaakbelastingen Gulpen-Wittem 2018.

3.3 Baatbelastingen (222 GW)

Als de gemeente een voorziening treft voor een beperkt gedeelte van de gemeente kan van de gemeente, die daar het genot van heeft, een baatbelasting worden geheven.

In onze gemeente wordt baatbelasting geheven voor de aanleg van riolering in Elkenrade. Deze baatbelasting loopt door tot en met 31 december 2022. De tarieven zijn bij het instellen van de baatbelasting vastgesteld en mogen niet meer worden gewijzigd.

Baatbelastingen zijn omgeven door een complex juridisch kader. Hierdoor komt het vaker voor dat in een later stadium de heffing van de baatbelasting door de rechter onverbindend wordt verklaard. Daarmee is de baatbelasting een onzekere vorm van financiële afdekking geworden. Wij stellen daarom voor in beginsel geen nieuwe baatbelastingen in te voeren.

Beleidsuitgangspunten:

1. De bestaande baatbelasting continueren.
2. In beginsel geen nieuwe baatbelasting meer invoeren.

De hier voorgestelde beleidsuitgangspunten zijn identiek aan de nu al geldende uitgangspunten op grond van de Nota lokale heffingen 2014-2017.

3.4 Forensenbelasting (223 GW)

De gemeente heft forensenbelasting van personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er gedurende het jaar meer dan negentig malen nachtverblijf houden of er op meer dan negentig dagen van dat jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

De geldende verordening is de "Verordening forensenbelasting Gulpen-Wittem 2015". Het nu nog geldende tarief voor de forensenbelasting is per 2008 vastgesteld. De belasting per jaar voor elke gemeubileerde woning bedraagt € 129,-. Dit bedrag wordt verhoogd met een percentage van de WOZ-waarde van de woning. Dat percentage bedraagt sinds 2002 0,23%.

De forensenbelasting heeft het karakter van een algemene belasting, deels gebaseerd op de profijtgedachte. De gedachte achter de forensenbelasting was gelijkenschakeling van personen, die met voorwaarden een gemeubileerde woning beschikbaar houden, met de eigen inwoners. Bewoners betaalden via de gebruikersbelasting OZB voor de gemeentelijke diensten. Forensen wonen niet in de gemeente en betaalden dus ook geen gebruikersbelasting OZB. De ratio van deze belasting dus vooral gelegen in de omstandigheid dat mensen die hun hoofdverblijf buiten de gemeente hebben toch van deze gemeente "profiteren".

Zij maken immers gebruik van de voorzieningen en de gemeente verleent hen allerlei diensten. Als heffingsmaatstaf gebruikt de gemeente daarom, parallel aan de OZB, de WOZ-waarde. Bij de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB zijn de gemeenten daarvoor gecompenseerd met een verhoging van de algemene uitkering. Via de rijksbelastingen en de algemene uitkering betalen de inwoners nog steeds voor de gemeentelijke diensten. Voor de forensen ontvangt de gemeente niet zo'n compensatie. Wij vinden het daarom redelijk forensenbelasting te blijven heffen ook sinds het gebruikersdeel van de OZB is afgeschaft.

Beleidsuitgangspunten:

1. Het heffen van forensenbelasting te continueren.

Het hier voorgestelde beleidsuitgangspunt is identiek aan de nu al geldende uitgangspunten op grond van de Nota lokale heffingen 2014-2017.

3.5 Toeristenbelasting (224 GW)

Voor het overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions of op campings door mensen die niet in de gemeente wonen, heft de gemeente toeristenbelasting. Overigens, onder de term toeristenbelasting valt alle verblijf, zoals: de zakelijke overnachtingen in hotels of verblijf door arbeidsmigranten die bijvoorbeeld in de landbouwsector werken. De heffing van toeristenbelasting vindt zijn rechtvaardiging in het gegeven dat de gemeente kosten maakt voor voorzieningen die ook door toeristen worden benut. Het is daarom in beginsel juist het tarief van de toeristenbelasting periodiek te herzien.

Sinds 2012 gelden gescheiden tarieven voor enerzijds kampeerbedrijven en anderzijds overige verblijfsaccommodaties. Het tarief voor kampeerbedrijven, camping of een kampeerboerderij bedraagt €1,10 per persoon per nacht en voor de overige verblijfsaccommodaties €1,35 per persoon per nacht. Voor kinderen jonger dan 14 jaar is geen toeristenbelasting verschuldigd.

In de nota lokale heffingen 2014-2017 is voorgesteld om de toeristenbelasting een gelijke trend te laten volgen als de OZB. Dat wil zeggen dat de opbrengst van de toeristenbelasting evenredig zou stijgen met de opbrengst van de OZB. Het gaat daarbij jaarlijks om een paar procent. Het is echter niet praktisch om het tarief van de toeristenbelasting met een paar cent te verhogen. Voorgesteld werd de toeristenbelasting daarom eens in de vier jaar te verhogen met hetzelfde percentage waarmee de opbrengst van de OZB de afgelopen vier jaar is gestegen.

De eerstvolgende verhoging was voorzien in januari 2016. Dit voornemen is niet geëffectueerd. In juli 2016 heeft de raad bij de behandeling van de Kadernota 2017 de motie toeristenbelasting unaniem aangenomen, met het verzoek de toeristenbelasting te onderzoeken en te komen met verschillende scenario's ten aanzien van de ontwikkeling van de toeristenbelasting. De conclusie van dit onderzoek was om vooralsnog geen wijziging door te voeren in de verordening van de toeristenbelasting. De toeristische sector zit niet te wachten op verandering in de toeristenbelasting en een verandering in tarief zal voor de gemeente en ondernemer extra administratieve en communicatieve lasten met zich meebrengen. Wel is opgemerkt dat met het oog op toekomstige lijn-50 afspraken inzake toerisme het mogelijk is dat de verordening binnen afzienbare termijn opnieuw moet worden herzien.

Beleidsuitgangspunten:

1. Er wordt geen toeristenbelasting geheven van verpleegden of verzorgden die in een inrichting tot verpleging of verzorging verblijven;
2. Voor kinderen jonger dan 14 jaar is geen toeristenbelasting verschuldigd.
3. Vooralsnog continueren we de geldende tarieven van 2012 van de toeristenbelasting.

3.6 Parkeerbelasting (225 GW)

Artikel 225 van de Gemeentewet geeft de bevoegdheid parkeerbelasting te heffen om het parkeren te reguleren als onderdeel van het gemeentelijke verkeersbeleid. Om uitvoering te geven aan de vraag om de kern Gulpen op gebied van parkeren een attractievere en regionale uitstraling te geven, heeft de gemeenteraad in de raadsvergadering van 21 december 2017 het voorstel parkeerbeleid kern Gulpen vastgesteld. Dit voorstel houdt in, dat het betaald parkeren in de kern van Gulpen per 1 mei 2018 wordt afgeschaft en vervalt. Per gelijke datum wordt een blauwe zone / parkeerschijfruimte ingevoerd in het centrum van Gulpen. Op grond van de "Verordening parkeerbelastingen Gulpen-Wittern 2009" wordt tot en met 30 april 2018 parkeerbelasting geheven; per 1 mei 2018 wordt deze verordening ingetrokken.

De in de nota lokale heffingen 2014-2017 opgenomen beleidsuitgangspunten ten aanzien van heffing parkeerbelasting gelden derhalve tot en met 30 april 2018. Op grond van de recente ontwikkeling stellen wij de volgende beleidsuitgangspunten voor.

Beleidsuitgangspunten:

1. De heffing van parkeerbelasting in de kern van Gulpen wordt afgeschaft en vervalt per 1 mei 2018;
2. Er wordt per 1 mei 2018 een parkeerschijfzone / blauwe zone ingevoerd in het centrum van Gulpen;
3. Continuering van het beleid over de parkeerschijfzone op langere termijn en op basis van de voorgenomen evaluatie in 2020 het beleid te beoordelen.

3.7 Hondenbelasting (226 GW)

Inwoners binnen de gemeente die een of meer honden houden moeten daar hondenbelasting voor betalen. Het betreft een zuivere, fiscale maatregel. Er is geen relatie tussen de heffing van de belasting en de eventuele kosten die de gemeente zou hebben.

De hondenbelasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden. De tarieven voor de hondenbelasting lopen op naarmate er meer honden gehouden worden.

Wij stellen voor de hondenbelasting als fiscale maatregel te handhaven. Wat betreft de tarieven stellen we voor de tarieven dezelfde ontwikkeling te laten volgen als die van de OZB.

Beleidsuitgangspunten:

1. Hondenbelasting wordt als fiscale maatregel geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden;
2. De tarieven van de hondenbelasting worden jaarlijks zo aangepast dat opbrengst dezelfde procentuele ontwikkeling doormaakt als de OZB;
3. Er wordt geen hondenbelasting geheven voor blindengeleidehonden, gehandicaptenhonden, hondenasiel, voor bewaring zwerfhonden, politiehonden.

3.8 Rioolheffing (228a GW)

Onder de naam rioolheffing kan een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, evenals de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
- de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Rioolheffing wordt geheven van degene die bij het begin van het belastingjaar eigenaar is van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd dan wel belang heeft bij de nakoming van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater-, hemel- en grondwater.

Er is geen eis (meer) dat de geraamde baten van de belasting niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. De tekorten op de exploitatie van de riolen en gemalen worden gedekt uit de Voorziening Riolerings en komen niet ten laste van de lopende begroting.

Voor het onderhoud en beheer van de riolering een door Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP+) vastgesteld. Dit plan gaat gepaard met omvangrijke investeringen. Bij de begroting wordt gestreefd naar volledige kostendekking bij de riolen. Bij het opmaken van de jaarrekening blijken er altijd verschillen. Een overschot op de begroting wordt gestort in de voorziening en een tekort wordt onttrokken aan de voorziening. Bij de vaststelling van het nieuwe Gemeentelijke Rioleringsplan en Waterplan 2018-2022 op 21 december 2017 is besloten, dat indien de Voorziening Riolen negatief is, dit wordt aangevuld ten laste van de Algemene Reserve. Zodra er weer voldoende saldo in de Voorziening Riolen is wordt dit teruggestort naar de Algemene Reserve.

Jaarlijks wordt bij de begroting een eventuele tariefsverhoging voorgesteld. Het tarief is gebaseerd op de uitvoering van het GRP+ conform het plan.

Bij de uitvoering kan blijken dat verschuiving in de investeringen of een andere uitvoering tot kostenbesparingen leiden. Ook de toepassing van nieuwe technologieën kan leiden tot besparingen. In die gevallen zullen wij een geringere stijging voorstellen.

Beleidsuitgangspunten:

1. De uitvoering van het GRP+ bekostigen met rioolheffing, waarbij voortdurend de aandacht gericht blijft op kostenbesparing om de verhoging van de tarieven te minimaliseren.
2. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.

4. Rechten

Voor het in gebruik geven van gemeentelijke eigendommen of voor de door de gemeente verleende diensten kan de gemeente een vergoeding vragen. Dat noemen we dan 'rechten'. In de gemeente worden de volgende rechten geheven: reinigingsheffingen, lijkbezorgingrechten, marktgel-den en leges.

De brandweerrechten en de woonwagerechten zijn vervallen. In verband met veiligheidsregio's zijn de brandweerrechten vanaf 1 januari 2014 geen gemeentelijke aangelegenheid meer. De woonwagens inclusief de gronden zijn overgedragen aan een externe partij. Per 1 januari 2014 zijn de woonwagerechten vervallen.

4.1 Reinigingsheffingen (229 GW, 15:33 Wmb)

De gemeente kent twee reinigingsheffingen: de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten.

- De afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waar de gemeente huishoudelijke afvalstoffen moet inzamelen. De inwoners betalen afvalstoffenheffing niet alleen voor het ophalen van huishoudelijk afval maar ook voor het gebruik mogen maken van het milieupark.
- Reinigingsrechten worden geheven van bedrijven waar de gemeente op aanvraag ook huishoudelijke afvalstoffen inzamelt. De tarieven zijn gelijk aan de tarieven van de afvalstoffenheffing.

De tarieven in de verordening dienen zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Voor de juridische toetsing van kostendekking worden uitgegaan van de begroting. Formeel kan de gemeente een overschot toevoegen aan de algemene middelen. Tekorten moeten dan ook worden gedekt uit de algemene middelen. Om schommelingen in de exploitatie zoveel mogelijk te vermijden is bij de gemeente Gulpen-Wittem gekozen voor een Voorziening Afvalverwijdering.

In de verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Gulpen-Wittem 2018 is een bepaling opgenomen voor vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie.

Op grond van deze verordening bestaat de mogelijkheid voor belastingplichtigen om vermindering aan te vragen voor het vaste of het variabele deel van de afvalstoffenheffing. Men komt voor vermindering in aanmerking belastingplichtige of een huisgenoot vanwege een chronische ziekte of handicap extra medisch afval heeft.

Beleidsuitgangspunten:

1. Op begrotingsbasis wordt er naar gestreefd dat de kostendekking 100% is. Bij het streven naar kostendekking prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhoging;
2. Overschotten en tekorten op rekeningbasis worden verrekend met de Voorziening Afvalverwijdering;

3. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven;
4. Continueren van de vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie.

4.2 Lijkbezorgingrechten (229 GW)

Op basis van de "Verordening Lijkbezorgingsrechten Gulpen-Wittem 2018" worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en over de door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. De tarieven worden jaarlijks met 10% verhoogd.

Beleidsuitgangspunten:

1. Op begrotingsbasis wordt er naar gestreefd dat de kostendekking 100% is. Bij het streven naar kostendekking prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhoging;
2. Het tarief jaarlijks met 10% te laten toenemen totdat volledige kostendekking is gerealiseerd;
3. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.

4.3 Marktgeden (229 GW)

Onder de naam "marktgeld" wordt in de gemeente Gulpen-Wittem een recht geheven voor het beschikbaar stellen van een standplaats op een marktterrein gedurende de voor de markt bestemde tijd. Het marktgeld wordt geheven van degene aan wie een standplaats is toegewezen voor het plaatsen, uitstallen of verkopen van goederen en voorwerpen.

In de "Verordening marktgeden Gulpen-Wittem 2007" zijn de marktgeden uitgedrukt in een vaste bijdrage per marktdag en een bijdrage per strekkende meter standplaats per marktdag. De huidige tarieven zijn vastgesteld in de raadsvergaderingen van 5 november 2009 via de "tweede wijzigingsverordening marktgeden Gulpen-Wittem 2007" en gelden per 1 januari 2010.

Bij de opstelling van de nieuwe tariefstructuur is geen relatie gelegd met de kosten van het houden van markten. Doordat het beheer is uitbesteed aan een externe marktmeester, worden er geen indirecte kosten van huisvesting toegerekend. De baten zijn al jaren (veel) lager dan de lasten. Het ligt voor de hand de tarieven te laten groeien naar een grotere kostendekking. De kans bestaat echter, dat indien volledige kostendekking zou worden gerealiseerd het voortbestaan van de markt in gevaar komt. Dit vinden wij een ongewenste ontwikkeling. Daarom stellen we voor voorlopig te streven naar een kostendekking van 25% en de effecten daarvan te volgen. In de jaarlijkse paragraaf Lokale heffingen zullen wij u over de ontwikkelingen informeren.

Beleidsuitgangspunten:

1. Op begrotingsbasis wordt er naar gestreefd dat de kostendekking 25% is. Bij het streven naar kostendekking prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhoging;
2. Het tarief jaarlijks met 10% te laten toenemen totdat 25% kostendekking is gerealiseerd.
3. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.

4.4 Leges (229 GW)

Onder de naam "leges" worden een aantal verschillende rechten geheven voor de door of vanwege het gemeentebestuur, verstrekte diensten. Deze dienst kan een document zijn (bijvoorbeeld paspoort, trouwboekje) maar kan ook een vergunning van de gemeente zijn waarmee aangegeven wordt dat de burger of het bedrijf zich houdt aan wettelijke voorschriften of ergens toestemming voor krijgt.

Het grootste deel van de leges heeft betrekking op de heffing van bouwleges. Leges omgevingsvergunning worden geheven voor het leveren van diensten die betrekking hebben op een aanvraag voor het verlenen van een omgevingsvergunning en het toezicht op een verleende vergunning. Op het moment dat een aanvraag voor een vergunning is ingediend, is de aanvrager leges plichtig.

Per hoofdstuk van de tarieventabel, behorende bij de legesverordening, is door de gemeenteraad vastgesteld welk tarief zal worden gehanteerd. De hoogte van de tarieven kan de prijsontwikkelingen van lonen en materieel budget volgen, voor zover er geen tariefbepalingen gelden ingevolge specifieke rijksregelingen of regionale afspraken.

Beleidsuitgangspunten:

1. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.

5. Invordering

In het voorgaande hoofdstukken zijn we ingegaan op algemene aspecten en vervolgens besteedden we aandacht aan de specifieke heffingen, verdeeld in een hoofdstuk over de belastingen en een voor de rechten. In dit hoofdstuk Invordering gaan we in op de kostendekkendheid en kwijtschelding en oninbaarheid.

5.1 Kostendekkendheid

Kostendekkendheid is uitsluitend van toepassing voor de volgende heffingen en rechten: de afvalstoffenheffing, de leges, de begraafrechten en de marktgelden.

De rechtsgrond van rechten is publiekrechtelijk kostenverhaal bij dienstverlening. Hierbij is voor wat de gebruik- en genotrechten betreft het kostenverhaal beperkt tot 100%. Deze beperking geldt in beginsel per categorie rechten en niet per dienst.

Van belang is te weten welke kosten met welk recht kunnen worden verhaald. Kosten dienen in ieder geval verband te hebben met de tegenprestatie. Bij directe kosten is dit duidelijk. Moeilijker is het de indirecte kosten te bepalen en toe te rekenen. Kosten voor beleidsvorming, inspraak, bezwaar, beroep en handhaving staan niet in enig rechtstreeks verband met de dienstverlening en kunnen dus niet via rechten worden verhaald.

Regelmatig komt de vraag aan de orde 100% kostendekkend te werken met betrekking tot verschillende rechten. In eerste instantie wordt er dan gedacht aan kostenbeheersing. Door het verlagen van kosten is het eveneens mogelijk om meer kostendekkend te werken. Daarnaast zijn er specifieke diensten waarbij een 100%-kostendekkendheid wellicht niet gewenst is omdat anders de betreffende vergunning niet (meer) wordt aangevraagd dan wel de kosten onevenredig hoog zijn en daardoor bepaalde activiteiten niet meer worden ontplooid (bijvoorbeeld de weekmarkt). Een andere mogelijkheid is toepassing tariefswijziging. Deze wordt in principe in tweede instantie toegepast.

Volledige kostendekkendheid brengt met zich mee dat gemeenten in fiscale procedures, waarin de vraag aan de orde is of de opbrengstnorm is overschreden, meer risico lopen op (gedeeltelijke) onverbindendheid van het tarief dan bij een lager kostendekkingspercentage. Wanneer de aan een taak toegerekende kosten volledig worden gedekt uit een heffing, die aan de toetsing aan de norm is onderworpen, zal kostentoe rekening, die ten onrechte heeft plaatsgevonden, immers vrijwel altijd leiden tot de conclusie dat de baten de kosten overtreffen. Bij een lager dekkingspercentage behoeft dit niet het geval te zijn.

5.2 Kwijtschelding en oninbaarheid

Indien een belastingplichtige niet in staat is, anders dan met buitengewoon bezwaar, de belasting-schuld te betalen, kan kwijtschelding van de belastingen worden verleend. Van buitengewoon bezwaar is in het algemeen sprake als de financiële middelen om een aanslag te betalen ontbreken

en ook niet binnen afzienbare tijd kunnen worden verwacht. Daarnaast kunnen zich ook andere omstandigheden voordoen die meebrengen dat de betaling van een aanslag niet kan worden gevorderd. Het beleid met betrekking tot kwijtschelding is landelijk ontwikkeld en vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De Gemeentewet bepaalt dat deze regeling ook op gemeentelijke belastingen van toepassing is.

Bij het bepalen van de belastingcapaciteit is één van de criteria de kosten van het bestaan. Een gemeente mag zelf bepalen hoe hoog deze kosten zijn. De kosten bedragen echter minimaal 80% en maximaal 100% van het bijstandsniveau. Dit houdt in dat bij het hanteren van de 80%-norm iemand pas in aanmerking komt voor kwijtschelding, wanneer zijn of haar inkomsten lager of gelijk zijn aan 80% van de bijstandsuitkering. Bij hanteren van een norm van 100% komt in beginsel iedereen op bijstandsniveau in aanmerking voor kwijtschelding. Gemeenten mogen geen hogere norm bepalen.

Op grond van de gemeentewet kan de raad besluiten in het geheel geen dan wel gedeeltelijk kwijtschelding te verlenen. Omdat de onroerende zaakbelastingen en de rioolheffing belastingen zijn die geheven worden op vermogensgrondslag stellen wij voor, hier geen kwijtschelding voor te verlenen. Toeristenbelasting, reinigingsrechten en marktgelden worden niet van particulieren maar van bedrijven geheven. Daarom stellen we voor ook daar geen kwijtschelding voor te verlenen. Vanwege de aard van de belasting stellen wij voor om op forensenbelasting en de hondenbelasting eveneens geen kwijtschelding te verlenen.

Vanaf 2009 is er een nieuw kwijtscheldingsbeleid vastgesteld, sinds 1 januari 2018 geldt de "Regeling kwijtschelding afvalstoffenheffing 2018". Op grond van de regeling kan onder bepaalde voorwaarde kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing. Per 1 januari 2015 is de gemeente Gulpen-Wittem toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond. De uitvoering van de kwijtschelding is ook ondergebracht in deze gemeenschappelijke regeling.

6. Conclusie en advies

Na de inleiding, introductie en behandeling van de regels voor belastingen en heffingen die de gemeente Gulpen-Wittem toepast, komen we in dit hoofdstuk via een conclusie en advies tot afronding.

De algemene conclusie is, dat het beleid van de afgelopen jaren kan worden voortgezet. Er zijn door de gemeenteraad voorstellen vastgesteld die van invloed zijn op enkele onderdelen. De beleidsuitgangspunten zijn hierop aangepast. Samengevat doen wij de volgende voorstellen:

1. We geven jaarlijks bij de begroting in de paragraaf lokale heffingen inzicht in de mate van kostendekkendheid van de tarieven van rechten en retributies.
2. Onroerendezaakbelastingen:
  - a. De ontwikkeling van de WOZ-waarde mag niet leiden tot mutatie in de opbrengst, daarom wordt het tarief hiervoor gecorrigeerd. Dit geldt gemeente breed en niet voor individuele objecten.
  - b. Jaarlijks worden de tarieven zo bijgesteld dat de opbrengst van de onroerendezaakbelastingen ten minste toeneemt met de toename van de korting op de algemene uitkering.
  - c. Buiten de uitzonderingen die de wet al maakt, wordt geen belasting geheven ter zake van gebouwen die voor de publieke dienst zijn bestemd, straatmeubilair, plantsoenen, parken, waterpartijen en begraafplaatsen.
3. Baatbelastingen:
  - a. De bestaande baatbelasting te continueren en
  - b. geen nieuwe baatbelastingen meer invoeren.
4. Forensenbelasting:
  - a. De bestaande forensenbelasting te continueren.
5. Toeristenbelasting:
  - a. Er wordt geen toeristenbelasting geheven van verpleegden of verzorgden die in een inrichting tot verpleging of verzorging verblijven.
  - b. Voor kinderen jonger dan 14 jaar is geen toeristenbelasting verschuldigd.
  - c. Vooralsnog continueren van de geldende tarieven van de toeristenbelasting.
6. Parkeerbelastingen:
  - a. Heffing van parkeerbelasting wordt per 1 mei 2018 afgeschaft en de verordening parkeerheffing vervalt.
  - b. Per 1 mei 2018 wordt in het centrum van Gulpen een parkeerschijfzone / blauwe zone ingevoerd.
  - c. Continuering van de parkeerschijfzone op de langere termijn.
7. Hondenbelasting:
  - a. De tarieven van de hondenbelasting worden jaarlijks zo aangepast dat de opbrengst dezelfde procentuele ontwikkeling doormaakt als de OZB.

8. Rioolheffing:
  - a. De uitvoering van het GRP+ bekostigen met rioolheffing, waarbij voortdurend de aandacht gericht blijft op kostenbesparing om de verhoging van de tarieven te minimaliseren.
  - b. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.
9. Reinigingsheffingen:
  - a. Op begrotingsbasis wordt er naar gestreefd dat de kostendekking 100% is. Bij het streven naar kostendekking prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhoging.
  - b. Overschotten en tekorten op rekeningbasis worden verrekend met de voorziening afvalverwijdering.
  - c. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.
10. Lijkbezorgingrechten:
  - a. Op begrotingsbasis wordt er naar gestreefd dat de kostendekking 100% is. Bij het streven naar kostendekking prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhoging.
  - b. Het tarief jaarlijks met 10% te laten toenemen totdat volledige kostendekking is gerealiseerd.
  - c. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.
11. Marktgeden:
  - a. Op begrotingsbasis wordt er naar gestreefd dat de kostendekking 25% is. Bij het streven naar kostendekking prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhoging.
  - b. Het tarief jaarlijks met 10% te laten toenemen totdat 25% kostendekking is gerealiseerd.
  - c. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.
12. Leges:
  - a. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.